

Dohányárusok Közlönye

Megjelenik minden hó
1-én és 15-én.

Egyes példány nem kapható.

Előfizetési ár fél évre 5 kor.

Előfizetni csak fél évenként lehet.

A MAGYARORSZÁGI NAGY- ÉS KISTŐZSDETULAJDONOSOK
SZAKKÖZLÖNYE ÉS ÉRTESÍTŐJE.

A MAGY. KIR. DOHÁNY-NAGYÁRUSOK ORSZÁGOS SZÖVETSÉGÉNEK HIVATALOS LAPJA.

KIADÓTULAJDONOS ÉS FELELŐS SZERKESZTŐ:

HATSEK ADOLF.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, VI. Eötvös-utca 5. sz.
hova az előfizetési összegek, valamint
a kéziratok küldendők.

Előfizetési ár fél évre 5 kor.

Kéziratok nem lesznek visszaadva.

TARTALOM: A dohánynagyárusok országos szövetségének kérdése. — Uj gépek a dohánygyárakban. — Indítvány. — Vegyes hírek.

A dohánynagyárusok országos szövetségének kérdése.

Az alapszabályok szentesítése, valamint azoknak a városi hatóságoktól való tudomásul vétele a szövetséget felhatalmazza arra, hogy működését megkezdje. Ezért sürgősnek tartjuk, hogy közgyűlést hívjanak össze, hol az elnökség beszámoló eddigi működéséről s kidolgozza az új munkaprogrammot.

A közgyűlés egybehívását a napirend összeállítása előzi meg, miután azonban sajnos tapasztalatok bizonyítják, hogy az igazgatósági ülések megtarthatása egy óriási akadályba ütközik, t. i. ezen igazgatósági tagok résztvéltenségében, nem marad egyéb hátra, minthogy eselleges indítványok az elnök címére (Sopronyi Dezső, Budapest, Kerepesi-ut 1.) küldendők.

Igaz ugyan, hogy nehéz dolog a szövetség tagjait, akik az ország minden részében lakoznak, együtt látni s ezért az újabb választásnál csakis azon tagokat kellene az igazgatóságba választani, akik erre vállalkoznak, már azért is, mert azt mindenki maga határozhatja csak meg, hogy vajjon üzletét 1—2 napra elhagyhatja, vagy nem; csodálatosképpen mind egyik meg van győződve a másik indolezicziájáról, de önmagában nem keresi a bajt, miután azonban igazgató-választmányának lenni kell s mindenkinek valószínűleg fontosak az okai a fávomarádásnál, kénytelenek vagyunk proponálni, miszerint az igazgatósági tagok e tisztiségre egyszerűen jelentkezzenek.

A mi a szövetség munkaprogramját illeti, roppant sok olyan dolog van, melyet illetékes hely elé kell hozni a nagyárusok érdekében. Az a sok szekatura, vexálás, sőt a nagyárusok helyzetének javítása is megkívánja a gyors és céltudatos cselekvést. Az illetékes közegek maguk is gyakran nincsenek tisztában azzal, hogy miként cselekedjenek, mert igen sokszor egyik rendelet vagy szabály ellentmond a másiknak. Mi magunk is gyakran jövünk olyan helyzetbe, hogy egyik vagy másik egyszerű kérdésre feleletet adni nem tudunk, mert az illető szabályzat különbözőképpen magyarázható. Ily jelenségek azonban úgy az egyeseknek, mint az összességnek nagy ártalmára van. A vidéki nagyárusok a legcsekélyebb dolgokban igen gyakran jutnak koliczióba a pénzügyi hatóságokkal. Így pl. nincs hivatalnok, aki pontos felvilágosítást tudna adni arról, hogy meddig adjon ki árut a nagyárus? Ha a legutóbbi rendelet lenne

érvényben, mely lehetőleg érthetetlen, akkor a legnagyobb rendellenesség jönne létre. Ép így van a nagyárus vasárnapi munkaszünetével is, mely rendeletet szintén különbözőképpen lehet magyarázni. A mi a készletet illeti, uralkodó az üzletmenet nem ismerése, olyannyira, hogyha valamely nagyárus az előírt készletet tartaná, akkor sohasem lenne azon árúja, melyre föltétlenül szüksége van, ellenben főlőleges készlete lenne oly árúból, melyre igen kevés a szüksége. Ezen körülmények szülik aztán azon állapotot, hogy a pénzügyi közegek bármikor is vexálhatják a nagyárust anélkül, hogy akár az egyik, akár pedig a másik fél is tehetne róla. Ezen állapotokon segíteni kell s erre van hivatva a szövetség, melynek munkakörét ime pár sorban vázoltuk.

Nehéz munka volt, amíg a szövetség létrejött. A miniszter klauzulájával ime elismertett az, amire régóta szükség volt, s a mit óhajtottunk, t. i. hogy a nagyárusok foglalkozási körét elismerték magasabb helyen is. Fájdalom, a nagyárusok maguk voltak azok, akik ezen véleményét elősegítették, másrészt a kereskedők sem tekintették maguk közé valóknak. Legalább mi sohasem hallottuk, hogy a kereskedelmi kamarákban, bankokban, stb. a „dohánynagyárus“, mint funkcionárius működött volna. 450 nagykereskedőt, kik az államnak körülbelül 100 milliót érő árúját árusítják, nem tekintik kereskedőnek. Ennek igen kellemtelen következeicziái vannak, mint pl. az a körülmény, hogy a nagyárus semmiféle váltóhitelt nem élvez, továbbá nincs semmiféle joga a kereskedelmi kamarákban sem s így aztán nem működhetik az összesség érdekében sem.

Ezen fog segíteni a szövetség, melynek zászlójára az is írva van, hogy a nagyárusok helyzetét a kereskedői világban megteremtse. Ha aztán mindezen dolgokon segítve lesz, akkor a szövetség elérte célját. Céltilan lenne, ha ismétlen utalnánk arra a körülményre, hogy még sokban távol állunk a szövetségtől, kiknek leghatározottabb érdeke megkívánná, hogy ebbe belépjenek. Nem utalunk arra sem, hogy ezek másokkal kapartatják ki a gesztenyét. Eltekintve attól, hogy kevés ugvis a nagyárus s ezek közül is a Horvátországbeliek elcsenek, a szövetség léte veszélyeztetve volna, ha nem lépne be mindenki. A dohányárusok szövetsége nem olyan egyesület, melybe tagokat verbuválni kellene, az mind az összesség érdeke!

Indítvány.

Nem szándékom utes szalmát csépelni, azért szavaimat mindjárt oda intézem, a hová illetékes, a dohányjövödek központi igazgatóságához s ott is Vangel Karoly főtanácsoshoz, a ki a gyártási ügyek vezetője s olyan ember, hogyha valamely dolog ezelszerű és helyes voltáról meg van győződve, ugy a mellett ki is tart addig, amig azt keresztül nem viszi.

Amerikában, de közelebb Német-, Francia- és Olaszországban is a szivarokat gyártás után pár héttel forgalomba adják. Ez a ridég tény. A külföldi szivarok nem is olyan ránczosak, mint a mieink, hanem szép simák, hogy öröm rájuk nézni. A tartalom megint más lapra tartozik. Tehát Ausztria-Magyarország kivételével tan nincs európai állam, a hol a szivarokat oly hosszú ideig szárítanák, mint nálunk. A célját igazán nem tudom, mert ezzel épp ugy félrevezetik a publikumot, mint a világos és pettyes fedőlappal. A szivaros ember megszokja, hogy ha szivart válogat, minden egyes szivar végét megpogtatja, ezáltal a fedőlapot, pláne Szumatra- vagy Felix-lapot, teljesen összetöri, aztán meg higienikus szempontból sem helyes, mert miért legyen kénytelen valaki drága pénzen más által összemaszalt szivart színi.

Nálunk a szivarok a gyárban fekszenek 3—12 hónapig körülbelül 30—36 fok melegben. A nyári, június, július, augusztus, szeptember hónapokban még az időjárás is hozzájárul a teljes szárításhoz, aztán jön az esős ősz, amikor a szivar ismét nedvességet huz magába és így tovább, a vége az, hogy teljesen kivetkőztetve eredeti aromájából, egy szakmaszerű valami kerül a dohányraktárba, a hol megint fekszik pár hónapig, amíg a nagyárus elviszi, kinél megint raktáron van már kisebb ideig, onnan a kisárushoz kerül, a hol néha szintén hónapokig fekszik s csak aztán sok ropogtatás és összefogdosás után kerül a szivarzó szájába, a ki egy aroma nélküli valamit kap, a mit a kinstár szivaroknak nevez. A szegény szivarzó elhizsi, elszijja és ha a szivar szép zöld vagy sárga, azt mondja, hogy a szivar jó volt, ha vörösesbarna, vagy sötétebb, ugy rossz szivart szitt és szítja a dohánygyárat, amely inkább foglalkozzék börgyártással, mert szivargyártáshoz nem ért.

Pedig igazán nem a gyár az oka, csak a rossz rendszer. Mert tessék pl. egy a gyárból került pár hetes szivart elszíni szobában, az teli lesz illattal s a szivó maga is élvezettel szijja az aromatikos füstöt.

Indítványom tehát az lenne, hogy a szivarokat a gyártás után hat héttel adják ki az áruraktárnak s önmagától meg fog szünni a szivarropogtatás rossz szokása, mindenki aromatikus jó szivart kap, a külseje is szebb lesz a szivarok s végre, ha az egész művelt világon így teszik, miért képezzünk éppen mi sajnálatos kivételt.

Heltai Nándor.

Uj gépek a dohánygyárakban.

A technika haladása minden szakmát magával ragad és igen téved az, aki azt hiszi, hogy a dohánylevelek feldolgozása körül minden a régi-ben maradt.

A dohányjövödeki központi főigazgatóság a

dohányfeldolgozás-, szivar- és szivarkakészítésre irányuló újabb vívmányokat állandóan figyelemmel kíséri. Nevezetesen a külföldön, ahol dohányegyedláság nincsen, meglehetősen számmal támadnak új meg új gépek, amelyek a szivar- vagy szivarkakészítést mozdítják elő. Wangel Károly pénzügyi főtanácsos feladata ezen vívmányok figyelemmel kísérése és megvizsgálása. Ujabbán a dohányjövédéki központi igazgatóság az ó-budai dohánygyárban két szivarkakészítő-gépet állított fel, amelyek mindegyike — napi 10 óra alatt — 100.000 darab szivarkát állít elő, tehát annyit, amennyit körülbelül 60 nő tud naponként előállítani. A gép kiszolgálásához egy férfi, mint gépkészítő és két nő szükséges. Az egyik a vágott dohányt széttergeti, a másik pedig a kész szivarkákat gyűjti össze.

A gépen egy végnélküli vászonszalagra a dohányt vékony rétegen felrakják, honnét az egy, a körülletén vájattal bíró kerékre esik, melyről a dohány ismét egy — ugyancsak vájattal bíró — kerék által megfogva, a nagyobbik kerékhez sajtolatik, miáltal a dohány — a készítenő szivarka keresztmetszetének megfelelő — rudalakat ölt.

A gép alsó részében a hüvely céljaira szolgáló papír tekercs-alakban van egy forgó tengelyre feltevé, honnét azt egy végnélküli, mozdó szalag magával ragadja. A szerkezet a dohányrudat ezen papírszalagra viszi, melyek egyesülve, most az úgynevezett szegélyező-készülék alá kerülnek, melyek a papírt a dohány körül főlhajtja és recézés útján megrögzíti, úgy, hogy illetén a szivarka minden ragasztó-anyag nélkül megkapja és megtartja a formáját. Mielőtt a papír a végnélküli szalagra kerül, egy nyomtámszerkezeten megy keresztül, mely — egymástól megfelelő távolságokban — a szivarka nevét és esetleges emlékeket a papírra rányomtatja. A gép tehát egy formális szivarkakészítést készít, melyről egy — időmérő mozgást végző — körkés az előírt hosszban a szivarkát lemetéli. Ezen „Calberla” névre keresztelt és 14.750 márkába került gép alsó részén egy szivószerkezet működik, mely a dohány porát felszívja, miáltal a gép csak pormentes szivarkákat készít.

Az ó-budai dohánygyár kizárólagosan szivarkákat, szivarka- és pipadohányt készít a bel- és külföldi forgalom számára; ezuttal 1300 munkást foglalkoztat Theisz Károly igazgatása alatt, kit most Szobovics Albin aligazgató-helyettes helyettesít. — Felemlítésre méltó még, hogy a Sultán-szivarkák október havában már 5 darabot tartalmazó csomagokban fognak forgalomba kerülni. A csomagolást egy angol eredetű gép végzi.

Vegyes hírek.

Személyi hírek. Lukács pénzügyminiszter ő excellenciája Gasteinban időzik, ahonnan e hó elsején tér vissza.

Gränzenstein Béla államtitkár ur folyó hó 26-án kezdte meg négyheti szabadságát.

A XIII. ügyosztály vezetői, Vértessy miniszteri tanácsos és Lukács osztálytanácsos urak a napokban jönnek vissza szabadságukról.

Wolfmub Károly pénzügyigazgató, kir. tanácsos ur augusztus hó 20-án jött vissza szabadságáról, ugyszintén Szikszay pénzügyi tanácsos ur e hó elsején s meg is kezdték hivatalos működésüket.

Az új sultán-cigaretták, melyek csinos kiállításban, ötös csomagolással október hó elsején kerülnek forgalomba, nagyban foglalkoztatják máris az ó-budai és fiúmei gyárakat, hogy addigra elegendő készlet legyen együtt.

Új szivarka-csomagolás. A magy. kir. dohányjövédéki központi igazgatóság a közönségre való tekintettel, — higiénikus és kényelmi szempontokból, de üzemezszerítésitől okokból is — elhatározta, hogy a szivarkákat — és későbbben talán a szivarokat is — 5 darabot tartalmazó csomagokba csomagolva hozza forgalomba. Kísérletképen egyelőre a

Sultán-szivarka kerül így piacra és pedig előreláthatólag ez év október vagy november havában. — A szivarkák csomagolását egy szerlelt elménen szerkesztett gép eszközli, melyet Wangel Károly pénzügyi főtanácsos tervezése nyomán és utasításai szerint, egy ilyen gépeket készítő angol gyár állított elő. A gép naponként 45.000 csomagban 225.000 szivarkát csomagol és működése a következő:

A gép hátsó részére van feltevé a szivarkák burokját adó kemény papír-tekercs, melyet összehajtott alakban a dobozt adó alakra vág és karcol egy megfelelő szerkezet. Az így előkészített papírszalagra — menetközben — egy nyomdaszerkezet a szivarkanemet jelző felírást és ábrákat sokszorosan rányomja, ezt a nyomást pedig egy fütőtest nyomban megszáritja. Most a papír a gép csomagoló (mellső) részébe jut, melynek elrendezése ez: A kész szivarkákat egy garatba helyezik, melynek fenekét egy beosztással bíró forgó dob helyettesíti. Ezen dob mindegyik beosztásába csak egy-egy szivarka fér bele s így, ha a dob forog, mindig csak egy réteg szivarkát vihet a csomagoló-papírra. Ha most a szivarkából 5 darab a papírlap megfelelő részét megfekszi, akkor egy összehajtott szerkezet lép működésbe, mely — a ragasztást egyben elváltva — a kis dobozt teljesen elkészíti és egy erre rendelt csatornában, tolás útján, továbbítja, a honnét a kész dobozok elszedetnek. — A csomagoló-gép 9600 koronába került és egyelőre a Theisz Károly igazgatása alatt álló ó-budai dohánygyárban működik.

Az osztrák dohányjövédék, mint értesülünk, 1905. január 1-én tényleg forgalomba hozza az orosz dohánnyal töltött, orosz alakú (nagy szopóka, kis dohánytest) cigarettákat. Most már több, mint bizonyos, hogy a magyar dohányjövédék is pár hó múlva forgalomba hozza.

A Bresas-szivarak új czimkével ellátva s gyártásilag is kis változást szenvedve, körülbelül a jövő hónapban jön forgalomba.

A dohánygyárak kitépitése. A pénzügyminiszter ma értesítette a fővárost, hogy a dohánygyárakat ki akarja telepíteni. A miniszter a Mester-utca és a Haller-utca sarkán lévő telket és az Üllői-ut és Orczy-ut sarkán lévő telket kéri leltári áron a fővárostól. A miniszter leirata különben így hangzik:

A pénzügyminiszter tudatta a fővárossal, hogy az állami beruházásból a dohányjövédéki építkezésekre 6,820.000 korona jut s ennek felhasználásával a ferencvárosi és erzsébetvárosi dohánygyárakat, valamint a józsefvárosi dohánybevaltó-hivatalt ki akarja telepíteni a fővárosból. Tudja, hogy ezzel az elhatározással a közönség régi óhaját teljesíti s ennek reményében elvárja, hogy a főváros a kitépités végrehajtásához maga is segítő kezet nyújt. Az új telephez t. i. nagyobb területre van szükség, meg pedig a gyárakhoz egyenként 8000—8000 négyszögöl, a dohánybevaltó-hivatalhoz 12,000 négyszögöl. A telkeket a miniszter a főváros olyan részében szeretné, amely a mai telepektől nem esik távol, hogy a most alkalmazott nagyszámu munkásnép az új telepek körül megtarthassa mai lakóhelyét s ne legyenek kénytelenek esetleg lakásszükség miatt a munkából kiállani. Miután a miniszter meggyőződött, hogy a munkások leginkább a VIII. és IX. kerület külső részeit lakják, a következő telkek átengedését kéri a várostól:

a dohánygyárak céljaira:

1. a IX. kerületben a Mester- és gróf Haller-utca sarkán a mai vásárteret, amely a vagyonleltár szerint 7999 négyszögöl kiterjedésű és ölenként 60 koronával 479.988 korona értékben szerepel.

2. a IX. kerületben az Üllői-ut és Orczy-ut sarkán lévő telket (Tisztviselőtelep), terjedelme 8422 négyszögöl, leltári értéke 50 koronájával 421,102 korona;

a dohánybevaltóhivatal céljára:

a VI. kerületben a lóportárúli faiskolát, terjedelme 21.112 négyszögöl, értéke 40 koronájával 844.510 korona.

A telkeket a miniszter leltári értékben óhajta megkapni s felhívja a fővárost, hogy a tárgyalásokat mielőbb indítsa meg, esetleg, ha a kért telkek más célokra lennének lekötve, ajánljon más alkalmas területet az építésre.

Sorsjáték a tüdővészések javára.

Áldásos emberbaráti intézmény megteremtése közeledett nagy lépéssel a megvalósulás felé a mai napon. A hivatalos lap közli ugyanis a „Budapesti tüdőbetegek szanatórium-egyesülete” által kibocsátandó 600.000 darab egyenként 5 korona névértékű, összesen tehát 3.000.000 korona névértékű nyereségykötvényről szóló 1904. évi XXIV. t.-c szentesítést, aminek folytán a nevezett egyesület között egyrészt és a sorsjegykölesön átvételére szövetkezett pénzüintezetek, névszerint a Magyar Általános Hitelbank, a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank, a Magyar Leszámitoló és Pénzváltó-Bank és a Magyar Agrár- és Járadékbank r.-t. között másrészt kötött szerződés immár érvénybe lépett. Az üzlet vezetésével a Magyar Általános Hitelbank bízott meg. Kétségtelennek tartjuk, hogy a Magyar társadalom különös figyelmére fogja méltatni a nemes célt s az egész ország javát szolgáló sorsjátékot, mert ezzel főképp a törzsköcs magyarságot megvédendő rémes kör terjedése ellen állhatunk hatalmas gátat a szanatórium emelésével.

Végrehajtások. Az obstrukciónak hosszúra nyuló ideje alatt a törvényt respektáló magyarok az adófizetéstől következően teszen tartózkodtak s zavartalan, nyugodt életet éltek. Az adó, amelyről a végrehajtott hatalom senkit sem zaklathatott, természetesen nőtt és szaporodott, egészen addig, amíg a törvényen kívüli állapot véget nem ért. Ekkor egyszerre beköszöntött a szomorú idő és fizetni kellett a régi adót, ha mindjárt részletekben is, ha volna mivel. De hát beütött a nagy nyomorúság is s annyira szegények vagyunk, hogy pénz még adóra sem jut. Ebben a szegény kis országban mindig volt adóhátralékos, még pedig szép számmal, de annyi, amennyi ma van, eddig sohasem adta elő magát. A becsületes államnak ez idő szerint ugyszólván mindenki tartozik adóval; először olyanall, amelyeket részletekben lehet törleszteni, másodsor pedig olyanall, amelyet egyszerre le kell szurni. Ezekre a tartozásokra azonban nincs fedezet. Buza kevés termelt, a gyümölcsnek pedig, amelyből bőven jutott, nincsen ára. Krumplit maholnap csak a gazdag emberek esznek. A szegény ember busan, kétségbeesve néz a jövő elé. Állatain hamarosan és potom áron túl kell adni, mert a takarmány elűlt a szárazszágon. Még disznót sem igen lehet hizlalni, mert kukoriceza nem termelt. A nagy bajokkal árnyékként járnak az új bajok. Áremeléssel fenyegetőznek minden oldalán és drágább lesz minden falat, a melylyel táplálkozunk. Oleós lesz a miniszterelnök és kormány dicsősége. E rengeteg bajok és aggodalmak között az országnak majdnem minden részéből hírek érkeznek, hogy a királyi tanácsos pénzügyigazgatók mind erősebben szorítják az adósrólot. A nagy számmal kőborló gép-, biztosítási és könyvvigécek eltörpülnek számban is, meg rombolásban is a rajként kieresztett adóvégrehajtok mellett, akik az országot mindjohban előzőnik. És amíg az állítólag szelid lelkű pénzügyminiszter szelid hegkek között nyaralva, a hüvösséget keresi, addig végrehajtoi ugyancsak izzasztják a népet. A foglalásokról felvett jegyzőkönyvek nagybakkra nőnek, mint amekkorák a szénakazlak és a mi butor, takarmány, termés és haszonbarom az országban vagyon, annak legnagyobb része azokban az írásokban vannak felvéve és megbecsülve. Azokon tulajdoni a tulajdonosoknak nem szabad, mert máskülönb mint sikasztók kerülnek a bíró elé. Dehát mindez még előjatek, vagy ha úgy tetszik, rendezkedés. Az igazi drámai vagy tragikai előadás csak ezután kezdődik, mikor a királyi tanácsos pénzügyigazgatók, a szelid lelkű miniszterek kevésbé szelid lelkű emberei azt a parancsot adják, hogy meg kell itni a dobot. Itt-ott már ez is megtörtént, de a nagy rohám csak később követhetik. És a végrehajtok sokkal rövidebb idő alatt beveszik és elpusztítják Magyarországot, mint a japánok Port-Arthur. Ebben a névtelen ütközethen feltétlenül a pénzügyminiszter lesz a győztes, a ki büszkén jelentheti majd a miniszterelnöknek, hogy a jótét Magyarországon csak volt, de nincs. És akkor majd meg lehet tartani az új választásokat, mert egy-két zsák krumplival a legkiálhatatlanabb mamelokot is meg lehet választatni.

„Pesti Hírlap.”

„DOHÁNYÁRUSOK KÖZLÖNYE“

(ORGAN DER TABAK-GROSS- UND KLEINVERSCHLEISSER UNGARNS.)

INHALT: Die Frage des Landesverbandes der kön. ung. Grosstrafikanten. — Vermischte Nachrichten.

Die Frage des Landesverbandes der kön. ung. Grosstrafikanten.

Die Sanktionirung der Statuten des Verbandes, sowie die Kenntnissnahme derselben von Seite der städtischen Behörden, berechtigen nunmehr den Verband, seine Thätigkeit zu beginnen. Zu diesem Zweck halten wir es vor Allem als dringend nothwendig, dass eine neue Generalversammlung einberufen werde, wo das Präsidium über sein bisheriges Wirken Bericht erstattet und jene Vorschläge unterbreitet, welche in nächster Zukunft als Arbeitsprogramm gelten sollen.

Die Einberufung einer Generalversammlung erfordert die Zusammenstellung einer Tagesordnung. Nachdem jedoch bedauerlicherweise die Ausschusssitzungen, wo die Festsetzung dieser Tagesordnung verhandelt werden soll, nach bisherigen Erfahrungen kaum Theilnehmer finden würden, bleibt nichts Anderes übrig, als dass etwaige Anträge an den Präsidenten: Herrn Desider Sopronyi, Budapest, Kerepesi-ut Nr. 1, von Seite der p. t. Mitglieder eingesendet werden sollen.

Es ist allerdings eine schwierige Sachlage, dass die Mitglieder des Verbandes, die in allen Richtungen des Landes domiciliren, bei einer jeweiligen Ausschusssitzung hier versammelt zu finden. Aus dem Grunde müsste auch bei einer eventuellen Neuwahl auf diesen Umstand gebührend Rücksicht genommen werden, indem blos jene Mitglieder gewählt werden sollen, welche sich von selber hierzu melden. Denn, nachdem es sich hier um eine sehr wichtige Dienstleistung handelt, welche das Ausschussmitglied vollführt, andererseits aber jeder Grosstrafikant es nur selber bestimmen kann, ob er vom Hause für einen Tag abkommen kann oder nicht, muss zu diesem Usus gegriffen werden. Es tritt hier nämlich der merkwürdige Fall ein, dass jedes Mitglied von der Wichtigkeit der Sache durchdrungen ist, dass Jeder die Indolenz des Andern einer Kritik unterzieht, ohne dass dabei der Umstand Beachtung fände, dass ja dies die Sache eines jeden Einzelnen wäre. Nun aber hat, wie gesagt, so manches Mitglied triftige Gründe vorzubringen, den Sitzungen fern zu bleiben, weshalb unser Vorschlag, des freiwilligen Beitrittes zu dem Ausschuss, der allenfalls gewählt werden muss, eine unerlässliche Verfügung ist.

Was das Arbeitsprogramm des Verbandes anbelangt, so sind es eine Menge Dinge, über die der Verband berathen muss, um dieselben an Ort und Stelle leiten zu können, wo ihre Erledigung zu Gunsten der Grosstrafikanten zu erwarten steht. Die Zerfahrenheit auf diesem Gebiete in Hinsicht vieler Vexationen und Chicanen, wie auch in Hinsicht einer Aufbesserung der Erwerbsverhältnisse, erfordern ein zielbewusstes, möglichst rasches Handeln. Die kompetenten Behörden selber sind häufig nicht in der Lage in einzelnen Fällen ein richtiges Urtheil zu schöpfen, weil es zahlreiche Vorschriften, Verordnungen und Verfügungen gibt, die einander widersprechen. Wir selbst sind häufig nicht in der Lage, einem Fragesteller über die einfachsten Dinge Auskunft zu geben, weil diese Vorschriften verschiedene Deutungen zulassen. Derlei Erscheinungen schaden aber den Einzelnen, wie auch der Gesamtheit. Die Grosstrafikanten in der Provinz kommen fortwährend mit den Finanzorganen in Kollision, selbst in Fällen, wo es sich um die geringfügigsten Sachen handelt. So zum Beispiel, wird es keinen Beamten geben, der darüber eine positive Auskunft zu geben vermöchte, wie lange der Grosstrafikant Waaren an die Kleinverschleisser auszufolgen hat, wann ja und wann nicht. Ginge es nach der letzten Verordnung, die an Unklarheit nichts zu win-

sehen übrig lässt, dann wäre der Unordnung Thür und Thor geöffnet.

Ebenso verhält es sich mit der Sonntagsruhe der Grossverschleisser, die verschieden ausgelegt werden kann. Was die vorgeschriebenen Vorräthe betrifft, so herrscht bekanntlich dabei eine Unkenntniss des geschäftlichen Ganges, dass jeder Grossverschleisser, wenn er sich nach dem vorgeschriebenen Waarenlager richten würde, niemals das Nothwendigste auf Lager hätte, dagegen einen Ueberfluss an Waaren, deren er nicht bedarf. Derlei Vorkommnisse bewirken aber, dass die Finanzorgane fortwährend eine leichte Handhabe besitzen den Grosstrafikanten zu chicaniren, ohne dass sie sich dessen bewusst sind. Das sind Zustände, die geordnet und geregelt werden müssen und zu diesem Zwecke wurde der Verband ins Leben gerufen, dessen Aufgabe nunmehr vorgezeichnet ist.

Es hat ein hartes Stück Mühe und Arbeit gekostet, bis der Verband zu Stande gekommen ist. Mit der Anerkennung der Ministerien, dass er ins Leben treten und wirken könne, wurde auch gleichzeitig anerkannt, dass die Grosstrafikanten als eine Berufsklasse zu betrachten sind, die bis jetzt nicht existirt hatte. Leider waren es die Grosstrafikanten selber, die stets in Hinblick auf diese Meinung, gegen ihre Interessen handelten und nichts unternahmen, um eine Besserung ihrer materiellen Lage herbeizuführen. Ganz abgesehen aber hiervon, zählte sie auch die Kaufmannschaft nicht mit, als zu ihrer Gilde gehörig. Zumindest haben wir niemals gehört, dass in den Handelskammern, in den Gewerbevereinigungen oder Bankinstituten die „Branche Grosstrafikant“ als Funktionäre gewählt worden wäre. 450 Grosshändler des Landes, welche einen Staatsartikel im Betrage von Hundert Millionen in den Handel bringen, betrachtete man nicht als Kaufleute, dagegen die untergeordnetesten Branchen mit geringeren Umsätzen immerhin. Und dieser Umstand zog sehr nachtheilige Konsequenzen mit sich, indem der Grosstrafikant den Wechselkredit, den heutzutage fast jeder Kaufmann in Anspruch nimmt, nicht genossen hatte. Ferner hatte er nicht Sitz und Stimme in den Handelskammern, wodurch er verhindert war, für sich und die Allgemeinheit etwas zu leisten.

Auch hierin wird der Verband berufen sein Wandel zu schaffen, denn auf seinem Arbeitsprogramm steht ja auch die erste Aufgabe, dass er das Ansehen des Berufsstandes der Grosstrafikanten zu heben die Pflicht habe. Und wenn er dieser Pflicht eingedenk, bei allen Gelegenheiten, wo es das Ansehen des Verbandes zu heben gilt, einschreiten wird, dann wird Manches und Vieles, was heute den Einzelnen wie die Gesamtheit schwer belastet, ganz von selber aufhören.

Es wäre ebenso zwecklos, wie unnatürlich, wollten wir heute noch Denjenigen, die dem Verbands noch immer ferne stehen, dessen Wichtigkeit vor Augen führen und sie zum raschen Eintritt in denselben veranlassen. Denn umsonst warten sie Alle, die sich gegenwärtig um nichts kümmern, dass ja Andere für sie arbeiten und auch sie dadurch der Vortheile theilhaftig werden. Angesichts dessen, dass die Zahl der Grosstrafikanten ohnehin gering ist, von dieser geringen Zahl ausserdem noch die kroatischen Verschleisser in Wegfall kommen, wäre die Existenz des Verbandes gefährdet, wenn nicht Alles beitreten würde. Denn die geringen Geldopfer, welche Jeder zu leisten hat, würden sich selbstverständlich sehr wesentlich erhöhen, wenn ein Theil dem Verbands fernbliebe, ausserdem aber wäre der moralische Erfolg, den er bei geringer Mitgliedschaft erzielen könnte, in

Frage gestellt. Der Verband der Grosstrafikanten ist kein solcher, dass man für ihn Mitglieder anwerben müsste, denn er bildet das Interesse Aller, ohne Ausnahme.

Vermischte Nachrichten.

Personalien. Se. Excellenz, Finanzminister *Lukács*, weil gegenwärtig in Bad Gastein zur Kur und kehrt am 1. d. M. nach der Hauptstadt zurück.

Herr Staatssekretär *Béla Grünzenstein* hat am 26. v. M. seinen vierwöchentlichen Urlaub angetreten.

Die Leiter der XIII. Sektion des Finanzministeriums Ministerialrath *Vértesy* und Sektionsrath *Lukács*, kehren in den nächsten Tagen von ihren Erholungsreisen zurück.

Der hauptstädtische Finanzdirektor, kön. Rath *Karl Wolfrumb*, ist von seiner Erholungsreise am 20. v. M. hier eingetroffen.

Der Referent der Tabaktrafik-Angelegenheiten, Finanzrath *Szikszoj*, ist von seiner Badereise zurückgekehrt und hat am 1. d. M. sein Amt wieder übernommen.

Zwei neue Tabakfabriken in der Hauptstadt. Eigentlich sind es keine neuen Fabriken, die in der Hauptstadt errichtet werden sollen, vielmehr soll an Stelle der im VI. und VIII. Bez. sich befindlichen beiden Tabaktrafiken, welche demolirt, beziehungsweise verkauft werden dürften, zwei andere treten.

Die Plätze, wo die zwei Fabriken neu zu erbauen wären, sind wohl in Aussicht genommen und kann auch dagegen nichts eingewendet werden, dass diese Grundstücke zu dem gedachten Zwecke sich eignen. Wir sind zwar nicht derselben Meinung, welche behufs Nominirung dieser Plätze vorgebracht wurde, und welche dahinlautet, dass die Arbeiterschaft in der Umgebung der betreffenden Plätze, billige Wohnungen findet, oder gar, dass dieselbe dort zu Hause ist. Denn die Arbeiterschaft der jetzigen Elisabethstädter Fabrik wohnt mit wenigen Ausnahmen in der Elisabethstadt, wie Diejenigen der Franzstädter Fabrik in der Franzstadt wohnt. Indess hegen wir Zweifel, dass diese beiden Grundstücke zu Zwecken der Errichtung von Tabakfabriken von Seite der Hauptstadt bewilligt werden wird, nachdem in wenigen Jahren beide Gegenden dem hauptstädtischen Betriebe derart nahegerückt sein dürften, dass es Schade wäre dort Fabriken zu errichten, die streng genommen in ein Fabriksviertel hineinpassen, wie es zum Beispiel die Neupesterstrasse oder Steinbrucherstrasse ist. Ursprünglich war das geplant und diese Idee war auch die richtige. Möglich übrigens, dass diese Idee noch immerhin zur Ausführung gelangt!

Schnupftabak. Der unter der Bezeichnung „*Levente*“ im Verschleisse sich befindliche gelbe Schnupftabak, bedarf vom Tage seiner Versendung in das Tabak-Magazin bis zur Zeit seiner Ausfassung aus dem Grosstrafikante, einer solch langen Zeit, dass er vollständig austrocknet, wodurch die einzelnen Packette ein Mindergewicht von 8—10 Gr. aufweisen. Nachdem der Verschleisser an dem ganzen Packette nur 18 Heller verdient, der Schaden aber durch dieses Gewichtsmanco 20—30 Heller ausmacht, erlauben wir uns die k. u. Tabak-Regie darauf aufmerksam zu machen, damit sie entsprechend verfüge.

A legjobb gyufa a legolcsóbb!!

Kétségtelenül ilyen a következő, mindenütt jól ismert fajta :

Biztonsági gyújtó:

Honvédszobor gyújtó
Millenium " "
Népgyufa " "
Buzbrothers (svédgyufa
karddal)

Krokodil gyufa
Eiffel torony gyufa
Telegráf " "

Szalon gyújtó:

Millenium gyújtó
Népgyufa
Germán gyufa
Krokodil " "
Pearlmatches.

Ezen fajok, kitünő minőségüknel fogva, több világkiállításon nyertek díjakat, legutóbb Párisban 1900-ban, Grand Prix-t és arany érmet. (Pojatzi özég.)

Raktárak Budapesten:

DARVAS S. és TÁRSA

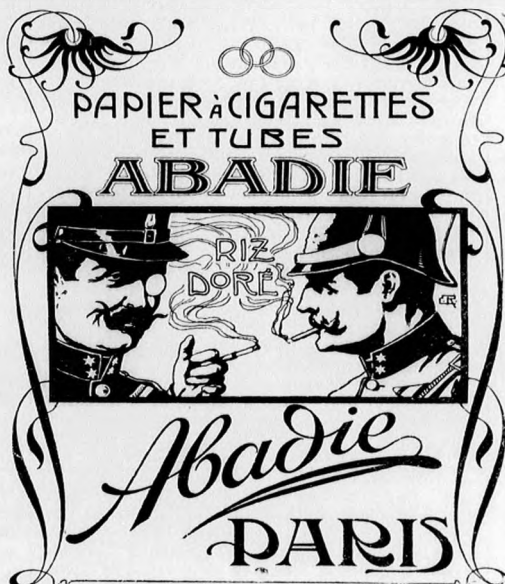
LOTTERÁGOST

V., Hold-utca 9.

VI., Kemnitzer-utca 10.

A világ
legismertebb és
legrégebb gyárt-
mánya!

Minden kis- és nagytözs-
dében, valamint nagyke-
reskedésekben kapható.

Ältestes
renomirtes Fabrikat
der Welt!

Zu haben in allen Klein-
und Grosstrafiken und
Grosshandlungen.

Feltűnő újdonság.

DELICE

Minden hirdetés felesleges, a do-
hányzó egyszer veszi és többé
mást nem szíhat

legjobb valódi francia

szivarkapapir és szivarkahüvely.

Gyári raktár:

Goldzieher Gézánál

Budapest, V., Sas-utca 29. szám.